

Hållbarhetsredovisning LF Norrbotten

Inledning

Med hållbarhet avser vi en utveckling av oss, såväl som samhället i övrigt, som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov.

För oss har hållbarhet varit viktigt ända sen starten 1848. Med rätt pris på våra försäkringar täcker vi framtida kostnader för skador, men med bra skadeförebyggarbete kan vi hålla dessa kostnader så låga som möjligt och med mindre påverkan på vår miljö. Därför arbetar vi hela tiden med att skapa trygghet i samhället och för våra kunder.

Ärlighet är en av LF Norrbottens värdegrunder. Att alla norrbottningar, oavsett bakgrund och social ställning, ska erbjudas ett rätt prissatt produktutbud och med en rättvis behandling av just sitt ärende.

Hållbarhet handlar också om ekonomi. Via rådgivning till våra bankkunder månar vi om att kundens ekonomi läggs upp på ett hållbart sätt där lån, amorteringar och sparande ska vara i balans.

Genom att vi delar med oss av vår och andras kunskap kan vi förebygga skador, skapa trygghet och bidra till att utveckla ett hållbart Norrbotten.

Vi kallar det: En tryggare vardag!

Hållbarhet, i alla delar, är ett ständigt pågående arbete och vi behöver tillsammans ta ett än större ansvar för vårt län och för varandra. För 2022 har LF Norrbotten sammanställt en särskild Hållbarhetsrapport.

1 LF Norrbotten

LF Norrbotten är ett ömsesidigt ägt bolag, våra sakförsäkringskunder i länet är ägare till bolaget. Bolaget har en direkt kundrelation med mer än var tredje¹ norrbottning som dessutom blir fler för varje år som går.

Vår vision är:

- LF Norrbotten är ett kundägt och lokalt försäkringsbolag som är ledande inom sakförsäkring och som har en mycket stark position inom bank.
- LF Norrbotten:
 - är kapitalstarkt,
 - är det av kunderna självklara valet inom bank och försäkring,
 - har branschens mest kompetenta och trevliga personal,
 - har branschens mest nöjda kunder
 - har en stark lokal förankring och
 - har ett tydligt hållbarhetsfokus
- Kunderna tycker att LF Norrbotten har marknadens i särklass bästa skadereglering.

¹ Inkluderar vi hushållet, bedöms hälften av alla norrbottningar var kund hos LF Norrbotten.

Kundernas syfte med sitt ägande i LF Norrbotten är att erhålla lokalt distribuerade tjänster som präglas av god kvalitet, hög grad av personlig service och rättvis behandling över tiden i ett norrbottensbolag som bedrivs med kundernas bästa som högsta prioritet.

Vi är Norrbottens ledande försäkringsbolag med höga marknadsandelar för såväl privat, lantbruk som företagssegmenten. Vår högsta tillväxt står vår bank för.

Totalt har LF Norrbotten 78 838 st kunder per 2022-12-31. Tabellen nedan visar vilka olika engagemang dessa kunder har hos oss.

Antal kunder	2022	2021	2020
Bank	12 146	11 936	11 772
Livförsäkring	16 083	16 160	16 121
Sakförsäkring	66 023	67 357	67 911

2 En tryggare vardag - Hållbarhetsarbetets inriktning

Frågor om ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet har för LF Norrbotten alltid varit mer en naturlig del av verksamheten än en vald strategi. En hållbar utveckling för Norrbotten är viktigt för våra kunder och därmed för oss som kundägt bolag. Genom att vi delar med oss av vår och andras kunskap kan vi förebygga skador, skapa trygghet och bidra till att utveckla ett hållbart Norrbotten. Våra kanaler för att dela denna kunskap utgörs främst av direkt dialog i våra kundmöten (rådgivning), via media (pressmeddelande) samt digitala och analoga utskick till våra kunder.

Vi ska årligen fastställa och följa upp hållbarhetsmål, göra en handlingsplan och summera årets arbete med en hållbarhetsrapport.

2.1 Miljö

Vi engagerar oss i vår hemmaplans utmaningar inom miljö och klimat. Vårt bästa sätt att värna om vår framtida miljö är att minska antalet skador och minska effekterna av redan inträffade skador.

- Vi ska påverka våra kunder, leverantörer och andra närstående intressenter i riktning mot ett hållbart samhälle med miljöansvar.
- Vi ska genom vårt skadeförebyggande arbete hjälpa våra kunder att förhindra och vara förberedda om skada uppstår.
- Vi ska i våra processer arbeta för att minska vår egen miljöbelastning. Den del, av vår miljöbelastning, som vi inte kan reducera ska kompenseras genom klimatinvesteringar.
- Vi ska genom kontinuerlig kompetensutveckling höja vår medvetenhet i hållbarhets- och miljöfrågor.

2.2 Etik

LF Norrbotten är verksamt i en utpräglad förtroendebransch, där alla medarbetare måste handla på ett sätt som inger förtroende och respekt hos kunder, kollegor, affärspartners, massmedia, myndigheter och andra intressenter.

Vid rådgivning ska kundens behov stå i centrum och rådgivarens uppgift är att informera kunden om vilka produkter och tjänster som LF Norrbotten erbjuder samt vägleda kunden om vilka alternativ som bäst kan tillgodose kundens behov.

Några punkter som vi tycker är viktiga med avseende på etik och moral:

- Vi arbetar aktivt för att motverka penningtvätt och vi har regelverk som motverkar mutor, otillbörliga förmåner, penningtvätt, marknadsmissbruk, bedrägerier och insiderinformation.
- Anställd personal eller närstående får inte köpa egendom som inlösts av bolaget i samband med skada, sådan egendom skänks till välgörenhetsorganisationer.
- Vår personal får inte ta emot gåvor. Om kund eller leverantör trots detta lämnar en gåva ska den tillfalla bolaget, inte den enskilde medarbetaren, och gåvogivaren informeras om detta. Därefter skänks gåvan till välgörenhetsorganisation.
- Vi ska använda sponsring som en metod att stimulera ett hållbart föreningsliv.
- Personalens egna skador regleras av annat bolag.

2.3 Hållbar ekonomi

Området hållbar ekonomi handlar både om hanteringen av LF Norrbottens egen ekonomi och också det sätt på vilket vi hjälper våra kunder och ägare med ekonomiska tjänster. Allt för att bidra till en långsiktigt hållbar ekonomisk utveckling för LF Norrbotten och våra kunder. God etik och iakttagande av miljöhänsyn utgör en förutsättning för ett företags långsiktiga utveckling.

- Vi ska erbjuda tjänster och produkter på ett sätt som bidrar till att skapa en hållbar ekonomi för våra kunder och ägare.
- Vi ska investera vårt kapital ansvarsfullt.

2.4 Mänskliga rättigheter

LF Norrbotten, precis som alla länsbolag i länsförsäkringsgruppen, skriver under på Global Compacts 10 principer, varav dom första två tar upp företagets ansvar för mänskliga rättigheter. Vi följer även "The Principles for Responsible Investment, som lyfter fram just klimatförändringar och mänskliga rättigheter som faktorer som måste beaktas. Inom länsförsäkringsgruppen arbetar vi för att fortsatt utveckla vår ESG-analys av våra respektive kapitalplaceringsportföljer för att bättre belysa den "sociala" delen av analysen.

LF Norrbotten är dessutom medlem² i Finanskoalitionen mot sexuell exploatering av barn och samarbetar med ECPAT Sverige.

² Via Länsförsäkringsgruppen. Mycket av vårt nationella/internationella stöd går via det gruppgemensamma för att få kraft och tyngd i vårt stöd.

3 Hållbarhetsrisker och väsentlighetsanalys

Väsentliga hållbarhetsrisker och frågor ska identifieras i samverkan med prioriterade intressenter: kunder tillika ägare, medarbetare, leverantörer, samarbetspartners, intresseorganisationer och myndigheter.

Detta har lett fram till nedanstående prioriterade hållbarhetsaspekter.

3.1 Våra prioriterade hållbarhetsaspekter

Hållbarhetsaspekt	Aktivitet / Uppföljning
Miljö Förhindra och begränsa skada.	Aktiviteter samlade i handlingsplan för hållbarhet. Följs upp av företagsledningen.
Personalrelaterade Vi ska vara en attraktiv arbetsgivare.	LF Norrbotten arbetar aktivt för att bygga en stark värdegrund så att personalen kan vara ambassadörer för LF Norrbotten. LF Norrbotten följer upp genom medarbetarundersökningar. I länsförsäkringsgruppen mäts också generellt arbetsgivarvarumärkets styrka.
Samhällsengagemang Starkt engagemang i lokala samhällets utveckling och tillväxt.	Genom sponsring enligt sponsringpolicy. Samverkan runt skadeförebygg t ex, Brandskyddsföreningen, Brandflyget och Sjukhusclownerna. Återkommande varumärkes- och kundnöjdhetsmätningar.
Ansvarsfulla investeringar Vi ska erbjuda bra, trygga produkter och tjänster. Investera kapital ansvarsfullt med hänsyn till etik och miljö.	Via utbildningar av bankpersonal. Swedsec med årlig kompetensuppdatering. Banken använder sig av Morningstars hållbarhetsbetyg, samt i förekommande fall Svanenmärkning, för att få en hållbarhetsklassning av fonderna. Regelefterlevnaden följs upp genom stickprover och rapporteras till gemensamma banken.

3.2 LF Norrbottens övergripande hållbarhetsmål

Mål	Uppnått målet
LF Norrbottens övergripande hållbarhetsmål är att årligen minska vår klimatpåverkan uttryckt i Co2	Ja ³

³ Vi har under året lyckats ta fram fler underlag för beräkning på faktorer som tidigare inte funnits med i våra CO²-beräkningar, trots detta är vårt avtryck per anställd lägre än 2021. De delar som vi tidigare har mätt, har sjunkit.

3.3 Övriga hållbarhetsmål

Varje avdelning ska ha minst ett hållbarhetsmål men många har flera.

Mål		Uppnått målet
Motorreparationer, Begagnade delar	17 %	Nej - 16,6 %
Motorreparationer, Plastreparationer	17 %	Ja - 17,89 %
Minskade reskostnader, skadebesiktning	Utreds	Inte möjligt i dagsläget
En årlig klimatanalys av investeringsportföljen ska genomföras	Ta fram rapport ⁴	Ja
Hållbara inköp: fastställa riktlinjer för inköp		Ja
Öka andelen gröna obligationer	> 20.8 %	Ja
Ta fram en process för hållbar avveckling av IT-produkter		Ja
Öka antalet sjukvårdsförsäkringar som innehåller förebyggandemoment	+ 25 %	Ja
Säkerställa fullgod kundkännedom	100 %	Nej
Öka antalet digitala möten	> 10/rådgivare	Ja
Alla kunders om nytecknar villa/villahem ska erbjudas Trygghetsgenomgång	> 75 %	Ja
Vattenlarm ska delas ut till privatkunder i villa	> 1 000	Ja
Öka digitaliseringskvoten, minska pappersförbr.	> 55 %	Nej
Gratis reflexvästar till förskolor	> 3 000	Ja
Skärpt sponsorpolicy samt avtal om <i>Samspel</i>		Ja
Tjänsteresor med flyg ska minska jmf med 2019	> 10 %	
Delta i Sveriges Största Brandövning		Ja
Basutbildning i Hållbarhet ska ske för all personal		Ja
Utreda och fastställa former för samarbete med Länsstyrelsen vid krissituationer		Ja, påbörjad

3.3.1 Kommentarer till övriga hållbarhetsmål

Många av våra aktiviteter under 2022 har syftat till att öka vår förmåga till att ta större steg i vårt bidrag till omställningen mot en hållbar värld. Nya arbetsprocesser, i syfte att öka vår skadeförebyggande förmåga, har tagits fram. Pandemin, som satte stora spår i samhället, har lett till fortsatt minskat resande och utvecklingen av alternativa mötesformer. Behovet av det fysiska mötet för att skapa bättre förståelse, byggandet av relationer mm kommer att kvarstå.

Under året har vi fastställt *Riktlinjer för hållbart samarbete* vilket ger oss möjligheter till stötta våra leverantörers omläggning till en hållbar verksamhet.

⁴ Genomlysning ur ett klimaperspektiv sker numera och rapport för 2022 erhålls senare i år.

4 Miljö- och klimatrisker

Hållbarhetspolicyn anger de ramar som LF Norrbotten ska förhålla sig till vid externt och internt hållbarhetsarbete.

Att undvika en skada är alltid eftersträvansvärt, inte minst för att minska lidande för våra kunder. En skada är också förenad med stora kostnader och varje förhindrad eller begränsad skada är en stor vinst för miljön.

4.1 Betydande miljöaspekter

Störst miljöpåverkan har brand-, vatten-, och motorskador. Detta är våra betydande miljöaspekter. LF Norrbottens skadeförebyggande arbete bidrar till en minskad miljöpåverkan med bland annat mindre avfall, kemikalier, energi, material, transporter och andra resurser. Minskat antal skador och lägre skadekostnader är bra för LF Norrbottens affär och över tid påverkar detta våra kunder och ägares premiekostnader positivt.

De beräknade utsläppen av dioxiner från bränder motsvarar ungefärligt det totala utsläppet från trafiken i Sverige. 25 ton koldioxid släpps ut vid en stor villabrand = 10 års bilkörning för 1 person.

Exempel på vad vi gör för att begränsa och minska antalet skador:

- Servicebesök hos lantbruk och företag för att förebygga stöld och inbrott och naturligtvis brand-/vattenskador.
- Servicebesök, i samarbete med Anticimex⁵, hos privatpersoner där vi ger hjälp för att begränsa och förhindra brand-/vattenskador.
- Samarbete med Tollco och Verisure för att öka antalet hushåll med vatten- och brand/inbrottslarm.
- Aktivt samarbete med Brandskyddsföreningen Norrbotten (styrelsepost) för att öka kunskapen att förebygga bränder.
- Samarbete med FFK (Frivilliga FlygKåren) för att stödja deras möjlighet att långsiktigt bedriva brandflyg i Norrbotten.
- LF Norrbotten deltar årligen i Länsförsäkringsgruppens kampanj "Sveriges största brandövning" där vi uppmanar alla norrbottningar att brandöva i sin egen bostad.
- Vi mäter andelen begagnade bildelar vi använder vid reparationer.

Genom att använda begagnade originaldelar minskar vi sopberget och sparar pengar och jordens resurser. Vi ligger i framkant med 16,16 % begagnade delar i våra motorskadereparationer. LF-gruppen som helhet ligger på 11,4 %.

Vårt skadeförebyggande arbete följs löpande upp av företagsledningen, enligt vår hållbarhetsplan.

4.2 Klimat och väderrisker

Den globala uppvärmningen med extrema väderhändelser som stormar, skyfall, översvämningar och torka som följd får stora samhällsekonomiska konsekvenser. För försäkringsverksamheten är denna klimatförändring en finansiell risk som över tid är svåröverblickbar och som kommer att innebära en risk för ökade utbetalningar för

⁵ Anticimex koordinerar sina resor med arbete åt andra uppdragsgivare varvid vi tillsammans kan minimera klimatpåverkan av resandet.

väderrelaterade försäkringsskador. I Norrbotten har vi under 2022 inte drabbats av större stormar, översvämningar eller åskskador.

LF Norrbotten har under året fortsatt bedriva upplysningsverksamhet i Norrbotten. Exempel på detta är:

- Fysisk i brevlådan, geografiska områden
- Digitalt, till kunder
- Köpt native i lokalpress med skadeförebygginformation

LF Norrbotten, i samverkan med intressebolaget Länsförsäkringar AB (LFAB), vägleder och påverkar våra kunder, våra leverantörer och bolag som ingår i investeringsportföljerna att ta klimat- och miljöhänsyn. Ett aktivt arbete bedrivs av LFAB för att påverka beslutsfattare rörande samhällsbyggande och klimatrisker. Via LFAB deltar LF Norrbotten även med finansiering för forskning kring hur klimatförändringarna påverkar försäkringsbranschen, kunder och övriga samhället med bland annat SMHI. Upprättade rutiner för att hantera katastrofskador finns.

Klimatrisker innebär även en finansiell risk för våra investeringar. Bolag som baserar sin verksamhet på fossila bränslen riskerar att bli så kallade strandade tillgångar i takt med ökad reglering för att nå 2 graders-målet. Även verksamheten i andra bolag som vi investerar i kan påverkas av klimatförändringar.

4.3 Vår egen miljöpåverkan

Utöver kunders skadehändelser är LF Norrbottens egen direkta miljöpåverkan relativt begränsad och består främst av tjänsteresor, uppvärmning och el i kontorslokaler samt pappersutskrifter. Utvecklingen av digitala tjänster leder till färre pappersutskick till kunder vilket minskar miljöpåverkan samtidigt som informationen blir mer tillgänglig för kunderna.

Riktlinjer finns för tjänsteresor och för att minska koldioxidutsläppen rekommenderas digitala möten via Skype, samt tåg i stället för flyg, där det är möjligt.

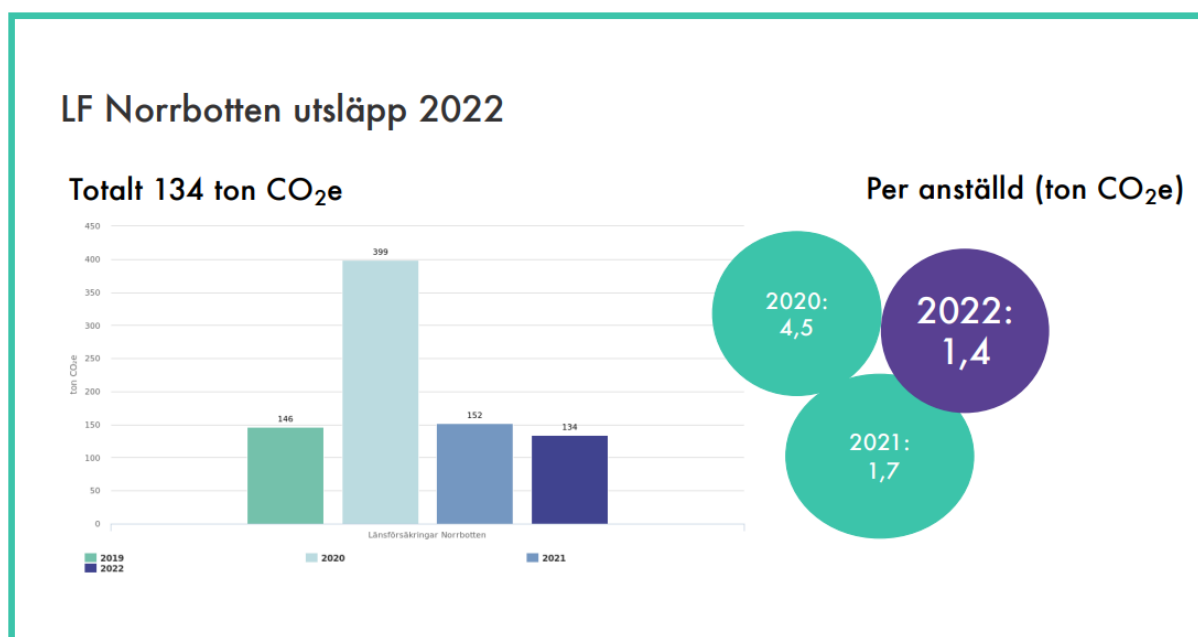
LF Norrbotten hade 7 företagsbilar under 2022 förbrukade 7 081 liter diesel samt 364 liter bensin. 6 av bilarna är klassade enligt avgasnormen Euro 6 men då de drivs med fossila bränslen så är de inga "miljöbilar". I slutet av året beställdes bolagets första rena elbil, och under 2023 räknar vi med att beställa fler. Vi ser gärna fler mil i uppmärkta LF-miljöbilar.

I våra fastigheter används förnybar el till 100 % och fjärrvärme för uppvärmning. Under 2022 har vi även infört *Grön El* i våra lägenheter.

Tillsammans med Zeromission mäter vi LF Norrbottens negativa klimatpåverkan. Till hjälp för beräkningen använder vi Greenhouse Gas Protocol, en standard framtagen av WBCSD/WRI. För 2022 klimatkompenserar vi vår påverkan via Plan Vivo-projektet "CommuniTree" i Nicaragua. Träd och grödor samplaneras enligt modeller för skogsjordbruk för att främja kolinlagring i träd och mark. Samtidigt bidrar projektet till att minska jorderosion.

Under 2022 har vi utökat⁶ beräkningsmodellen att gälla inköp av möbler. Exkluderar vi denna del, som uppgår till 17 ton CO₂e i en jämförelse med 2021 så noteras:

- ↳ Lägre CO₂e -utsläpp (- 12 %) trots ökad personalstyrka och bredare beräkningsmodell.
- ↳ Tjänsteresor ökade under 2022 jämfört med året innan men ligger väl under 50 % i jämförelse med 2019 (före pandemin), och motsvarade 31 CO₂e (81,4 ton CO₂e år2019).

5 Personalrelaterade och andra sociala risker

5.1 Personal

Personalen är LF Norrbottens viktigaste resurser. Med sina specialist- och yrkeskompetenser är de avgörande för att driva och utveckla verksamheten. Att inte kunna rekrytera och behålla personal utgör en risk för verksamheten. Mångfald, kompetensutveckling och lärande, arbetsmiljö och hälsa samt trivsel är viktigt för att bidra till att vara en attraktiv arbetsgivare och arbetsplats.

Öppenhet och mångfald är en del av vår affärskultur och det är vår övertygelse att olikheter är avgörande för att kunna utveckla affären. Mångfaldsarbetet utgår från ambitionen att skapa värde för kunder, medarbetare och samhället, göra skillnad som bidrar till lönsamhet, spegla samhället och kundbasen samt bredda rekryteringsbasen.

All nyanställd personal, samt personal hos våra franchisetagare, får en bolagsövergripande introduktionsutbildning. Dessutom får alla en individuell introduktion utifrån sitt eget arbetsområde. Utbildningsbehovet hos anställda går igenom på medarbetarsamtalen årligen, där en individuell utbildningsplan

⁶ Vi kommer att fortsätta bredda beräkningsbasen så att vi kommer så nära som möjligt att beskriva LF Norrbotten totala klimatpåverkan.

fastställs. Löpande kompetensutveckling och erfarenhetsutbyten är viktigt för att medarbetarna och därmed även verksamheten utvecklas.

Årliga medarbetarsamtal genomförs, men strävan är att ha tätare samtal för att minimera risker för stressrelaterade skador. Dessutom har vi en Arbetsmiljökommitté som svarar för planering, handlingsplan och övervakning av arbetsmiljön. Det genomförs skyddsronder och arbetsplatserna går igenom ur ergonomisk synpunkt.

Alla anställda erbjuds en sjukvårdsförsäkring där sjukvårdsrådgivning, samtalsstöd och förebyggande hälsotjänster ingår. Alla anställda erbjuds hälsoundersökningar och avtal finns med Företagshälsovården för arbetsrelaterade sjukdomar.

Medarbetarundersökning görs vartannat år och resulterar i handlingsplaner som följs upp på avdelningsnivå. Faktorer som följs upp är bland annat upplevd arbetssituation, arbetsmiljö, jämställdhet, trivsel och utvecklingsmöjligheter.

Personalinformation	2022	2021
Total sjukfrånvaro som andel av ordinarie arbetstid, %	5,4	5,5
Andel av total sjukfrånvaro som är långtidssjukfrånvaro, sammanhängande frånvaro på >60 dagar, %	18,7	19,7
Andel av tillsvidareanställda som är kvinnor, %	54,1	54,3

Åldersfördelningen i LF Norrbotten	0-30år	31- 40år	41- 50år	51- 60år	61- år
2021 %	13,6	19,8	28,4	33,3	4,9
2022 %	18,5	23,0	28,1	27,1	3,3

Korttidsfrånvaron har under året ökat medan den totala sjukfrånvaron minskade. Korttidsfrånvaron kan i viss utsträckning hänföras till Covid-19. Det är främst hos våra yngre medarbetare där korttidsfrånvaron ökat och kan bero på, efter pandemin, återgång till våra sociala liv och vi inte har så stort immunförsvar vilket kan ha lett till att många, främst barnfamiljer, haft ett flertal sjukomgångar under året.

5.2 Varumärke

Nöjda kunder är viktigt för oss. En stor risk för vår verksamhet vore om inte våra kunder och ägare vill välja oss som bank och försäkringsaktör. Därför är det viktigt för oss att fånga upp våra kunders synpunkter. För att följa upp hur kunderna upplever oss och verksamheten så har vi:

- Återkommande kundundersökningar.
- Utsedd klagomålsansvarig för överprövning av beslut.
- Medlyssning av kundsamtal.

- Snabb återkoppling om missnöje hos kunder uppstår.
- Ett kundvalt fullmäktige som aktivt deltar i bolagets utveckling.

5.3 Samhällsengagemang

Samhällsengagemang är ett av våra prioriterade hållbarhetsområden. Vårt engagemang omfattar människors vardag och inkluderar vår samlade kunskap – allt från skadeförebyggande råd, försäkra tillgångar, försäkra individ och hushåll samt våra banktjänster.

LF Norrbottens fokus, vad gäller vårt samhällsengagemang, riktar sig mot våra barn. Vår sponsorpolicy, och de sponsoravtal vi sluter, ställer också krav på ett tryggt idrotts-/fritidsutövande för barn och ungdom.

Målet är alltid detsamma - En tryggare vardag!

Övrigt samhällsengagemang visar sig bland annat i:

- Sponsring av ett stort antal föreningar inom idrott och kultur, bland annat vårt projekt: *Bodenmiljonen* som nu är inne på andra år av tre.
- Deltagande i näringslivsorganisationer och nätverk för utveckling av företagande i Norrbotten och för att stimulera fler till att starta företag. Några exempel:
 - Nyföretagarcentrum i Norr
 - Företagarna
 - Handelskammaren i Norrbotten
 - Connect Norr
- Samspel - ett samarbete med Rädda Barnen och RF SISU för att motverka mobbing skapa trygghet inom föreningslivet.
- Årlig utdelning av 3-4 000 stycken reflexvästar till länets förskolor.
- SICTA 2.0 - Aktiva Skoltransporter. Ett nationellt projekt under ledning av LTU i syfte att öka barnens tid för fysisk aktivitet.

6 Korruptionsrisker

Penningtvätt, finansiering av terrorism, intressekonflikter, användande av kurspåverkande information och korruption är risker för alla bolag i finans- och försäkringsbranschen. Finans- och försäkringsbranschen lyder under strikta regler och lagkrav som syftar till att förhindra dessa risker.

För LF Norrbotten är det väsentligt att ha en god regelefterlevnad och på bästa möjliga sätt förhindra att verksamheten utnyttjas för korruption, bedrägerier, penningtvätt och finansiering av terrorism. Inom LF Norrbotten bedrivs ett omfattande arbete för att begränsa dessa risker. Vägledande styrdokument är Policy etik och moral, Policy för anställdas egna affärer, Riktlinje för åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism och LF Norrbottens Säkerhetspolicy.

Genom att upprätta en god kännedom om kunderna bland annat genom dokumentation i kundhanteringssystemet *EttKund* och aktiv övervakning och rapportering av transaktioner sker ett systematiskt arbete för att minska risk för penningtvätt, finansiering av terrorism och bedrägerier.

Kundkännedomsprocessen övervakas och kontrolleras av Länsförsäkringar Banks regelefterlevnadsfunktion. När nya produkter, tjänster eller distributionskanaler introduceras, samt vid omorganisationer, görs en riskbedömning. Ett gemensamt system finns inom länsförsäkringsgruppen för avvikelserapportering.

Vi genomför regelbundet en genomlysning av bankens alla risker i syfte att utvärdera risken för förekomst av mutor och annan otillåten påverkan. De områden som beaktas är exempelvis respektive bolagsverksamhet, storlek och organisation, marknad, kunder, distributionskanaler, samarbetspartners, sponsring samt inköp.

I syfte att motverka, stoppa brott eller misstanke om brott i verksamheten eller nära verksamheten, finns en visselblåsningsrutin. Den som anmäler har rätt att vara anonym och inte utsättas för repressalier på grund av sin anmälan. Visselblåsningsrutinen ska ses som ett alternativ till övriga rapporteringsvägar.

Genomförda utbildningar Bank	Uppföljning
Andel utbildad bankpersonal i AML (Anti money laundering)	100 %

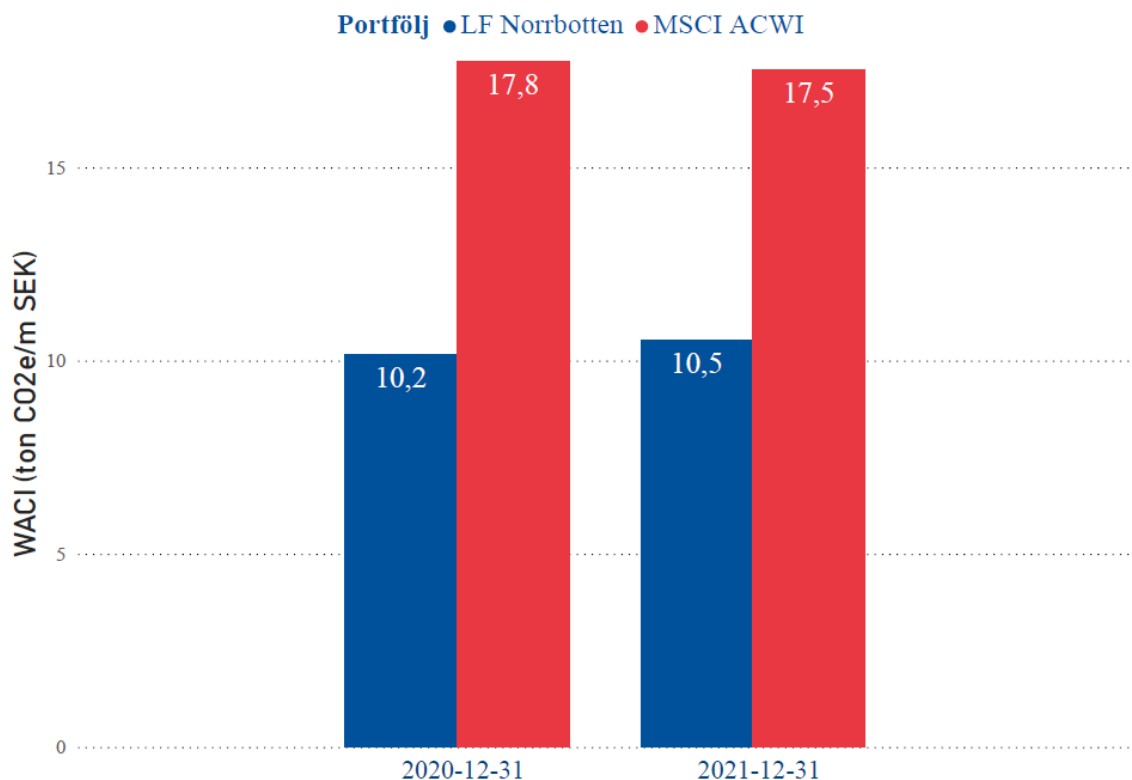
7 Ansvarsfulla investeringar

Vår policy för ansvarsfulla investeringar ger LF Norrbotten en tydlig vägledning i hur vi placerar vår kapitalportfölj. Portföljen ska regelbundet genomlysas för att säkerställa att den inte innehåller placeringar med höga ESG-risker. Som stöd för detta finns en av LFAB framtagen lista som redovisar aktuella ESG-relaterade exkluderingskriterier. På så sätt tar bolaget bland annat hänsyn till mänskliga rättigheter i kapitalförvaltningen.

LFAB verkar för att de bolag och fonder som Länsförsäkringsgruppen investerar i ska följa de internationella konventioner och överenskommelser som Sverige har skrivit under. Det handlar om konventioner om miljö, mänskliga rättigheter, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen, och genom det stöd som Sverige ger till initiativ såsom FNs Global Compact och OECD:s riktlinjer för multinationella bolag.

LF Norrbottens kapitalportfölj är, i förhållande till jämförelseindex, väl balanserad ur ett klimatperspektiv. Av aktieinnehaven är det SSAB som enskilt bidrar mest till koldioxidavtrycket. Vår bedömning är dock att SSAB är en viktig faktor för en framgångsrik övergång till så kallad grön produktion.

Samtliga aktieinnehav scope 1+2 i jämförelse med benchmark (MSCI ACWI) över tid (Weighted Average Carbon Intensity)

8 Styrande dokument

Hållbarhetsarbetet tar sin utgångspunkt i LF Norrbottens Policy för hållbarhet och tydliggörs i huvudsak i följande policys med underliggande riktlinjer: Policy avseende sponsring, Policy för kommunikation, Personaldokument, Policy intern service och inköp, Placeringspolicy, Riskpolicy samt Policy etik och moral.

LF Norrbottens interna styrdokument beslutas av styrelse eller Vd och ses över årligen. Löpande uppföljning av att policys och riktlinjer följs sker såväl genom egenkontroller och rutiner i verksamheten, som genom granskningsfunktionernas arbete.

Hållbarhetsarbetet leds av kommunikationschef, tillika hållbarhetsansvarig, och följs upp av företagsledningen. Rapportering av uppsatta mål sker löpande enligt normal verksamhetsrapportering.

9 Avslutning

Ett hållbarhetsarbete måste och ska genomsyra hela verksamheten för att bli framgångsrikt.

Vi bidrar med kunskap och kompetens till nytta för våra kunder i Norrbotten. Vi kallar det: **En tryggare vardag!**